

รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

A Model of Effectiveness Academic Administration at Private Vocational College
of Lower Northeastern Region under The Office of Vocational Education Commission

อำพร เขาวนะพานิช¹
โอฬาร กาญจนากาศ²
จุฬาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์³

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ 3) ตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง 2) รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามี 7 ด้าน คือ (1) การจัดการเรียนการสอน (2) การบริหารงานหลักสูตรและการใช้หลักสูตร (3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (4) การนิเทศการศึกษา (5) ระบบประกันคุณภาพการศึกษา (6) ระบบทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์และ (7) การผลิตนวัตกรรม โครงการ งานวิจัยและผลงานทางวิชาการ 3) ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการนำไปทดลองใช้มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ อยู่ในระดับมากทั้งสามด้าน

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล, วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน

Abstract

The purposes of this research were to: 1) survey the academic administration at Vocational College of Lower Northeastern Region under The Office of Vocational Education Commission, 2) create the model in academic administration at Vocational College of Lower Northeastern Region under The Office of Vocational Education Commission and 3) approve the model in academic administration at Vocational College of Lower Northeastern Region under The Office of Vocational Education Commission. The samples, Krejcie and Morgan table with a stratified random sampling method were obtained, were administrators and teachers of Vocational College of Lower Northeastern Region under The Office of Vocational Education Commission. The tool used to collecting the data was a 5-point rating scale questionnaire. The statistics used were percentage, mean, and standard deviation.

¹หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

^{2,3}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

The Research revealed that: 1) the academic operation at Vocational College of Lower Northeastern Region under The Office of Vocational Education Commission was at a moderate level. 2) The model in academic administration at Vocational College of Lower Northeastern Region under The Office of Vocational Education Commission had 7 elements. There were instruction, curriculum administration and application, media innovation and educational technology development, educational supervision, quality assurance, professional academic testing and credit transferring, project innovation and academic research. 3) The model approval in 3 dimensions of suitability, possibility, and the advantage in academic administration at Vocational College of Lower Northeastern Region under The Office of Vocational Education Commission by trying out was at high levels.

Keywords: Effectiveness Academic Administration Model, Private Vocational College of Lower Northeastern Region under, the Office of Vocational Education Commission

บทนำ

การแก้ไขปัญหาการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นประโยชน์ในการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานงานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน และส่งเสริมมาตรฐานการอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ให้ตรงกับคุณลักษณะ คุณภาพ และ มาตรฐานในการจัดการอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าหาแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารวิชาการให้มีประสิทธิผล จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้บริหารในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพงานวิชาการให้มีประสิทธิผล จึงเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงผสมผสาน (Mixed Method) โดยเก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิง

ปริมาณจากหลายแห่งและหลายวิธีการเพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องของข้อมูลซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียน Best Practices โดยการสอบถามโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิดและแบบสอบถามปลายเปิด การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มจากผู้บริหาร หัวหน้าฝ่ายวิชาการ คณะครูฝ่ายวิชาการ ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้จึงได้แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังรายละเอียดที่แสดงในแผนภูมิที่ 3.1 ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ขั้นตอนที่ 2) สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน ขั้นตอนที่ 3) ตรวจสอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้กรอบแนวคิดในการวิจัยเบื้องต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2. การศึกษาสภาพการดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย จังหวัด 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดยโสธร จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดนครราชสีมา

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา สุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดยโสธร ในปีการศึกษา 2560 โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.2.1 สุ่มจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างโดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ด้วยวิธีจับฉลาก คือ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดศรีสะเกษ

2.2.2 สุ่มวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ใช้สุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ได้กลุ่มเป้าหมายจำนวนสถานศึกษา 17 สถานศึกษา ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 คน

3. ศึกษา Best Practices โดยศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา โดยการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มจากหัวหน้างานวิชาการ คณะครู ฝายวิชาการ และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ที่เป็นสถานศึกษาต้นแบบ มีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

3.1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผล จำนวน 3 วิทยาลัย เนื่องจากต้องการหาข้อมูลกับผู้มีความรอบรู้ในองค์ประกอบของรูปแบบหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) จำนวน 3 คน ผู้วิจัยจึงกำหนดคุณสมบัติด้านใดด้านหนึ่ง ดังต่อไปนี้

3.1.1 เป็นผู้บริหารสถานศึกษาต้นแบบ และมีประสบการณ์ในการบริหารงานอย่างน้อย 5 ปี

3.1.2 เป็นหัวหน้างานวิชาการมาอย่างน้อย 5 ปี ในสถานศึกษาต้นแบบ

3.1.4 เป็นคณะกรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาต้นแบบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นในกรอบการบริหารงานวิชาการ ผู้ที่มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานใน

การบริหารงานวิชาการโดยสัมภาษณ์ผู้บริหาร รองผู้บริหาร ฝายวิชาการ คณะครูฝายวิชาการหรือคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับฝายวิชาการรวมจำนวน 3 คน

2. แบบสนทนากลุ่ม แบบสังเกต เป็นแบบใช้สังเกตข้อมูลการบริหารงานวิชาการ สภาพปัญหาข้อเสนอแนะที่คัดเลือก จำนวน 3 แห่ง

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-point Rating Scale)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารต่าง ๆ ที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

2. นำข้อมูลที่นำมาสังเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

3. สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสนทนากลุ่ม จากกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 นำเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสนทนากลุ่ม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาตรวจสอบประเด็นคำถาม เนื้อหาสาระ มีความครอบคลุม สอดคล้องกับกรอบแนวคิดหรือไม่

4.2 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสนทนากลุ่ม และแบบสังเกต เสนอผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดคณะกรรมการอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและความสอดคล้องของคำถามกับ

กรอบแนวคิด แล้ววิเคราะห์หาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แก้ไขปรับปรุงตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบผลการประเมิน

4.3 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสนทนากลุ่ม และแบบสังเกต ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมพิจารณาในความเหมาะสมของเนื้อหาสาระประเด็นคำถามที่ครอบคลุมอีกครั้ง และแก้ไขปรับปรุงจนเครื่องมือทั้ง 3 แบบมีความเหมาะสมที่สุด

4.4 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสนทนากลุ่ม และแบบสังเกต ที่เหมาะสมแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง เพื่อตรวจสอบขั้นสุดท้ายและให้ความเห็นชอบ

4.5 จัดพิมพ์เครื่องมือเป็นฉบับจริง พร้อมนำเก็บข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำเครื่องมือแบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสนทนากลุ่ม และแบบสังเกต ลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อจัดเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยมีผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัยและผู้จัดบันทึกข้อมูลร่วมดำเนินการวิจัยในสถานศึกษา จำนวน 3 แห่ง ตามกำหนดการ ดังนี้

1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาโปลีเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาโปลีเทคนิคอำนาจเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. วิทยาลัยอาชีวศึกษาชุดิญาบริหารธุรกิจ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มและการสังเกต มาทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation check) การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการหาข้อสรุปและความสอดคล้องของข้อมูลเพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและฝ่ายวิชาการจำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-point Rating Scale)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 คน เกี่ยวกับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ขององค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบมาตราส่วนประมาณค่า ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการตรวจให้คะแนน ผู้วิจัยกำหนดคะแนนเกณฑ์ออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งกำหนดค่าคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 102)

นำข้อมูลที่ได้จากการการวิเคราะห์ความคิดเห็น และได้ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเป็นระดับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการหาข้อสรุปและความสอดคล้องของข้อมูลเพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สรุปผลการวิจัย

จากผลการดำเนินการวิจัยตาม 3 ขั้นตอน ผู้วิจัยสรุปผลของการวิจัยโดยมีรายละเอียดผลของการวิจัยแต่ละขั้นตอนตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผลศึกษาสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

อาชีวศึกษา พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ได้ค่า $\bar{x} = -3.27$, SD. 0.51

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา มีองค์ประกอบของรูปแบบ 7 องค์ประกอบ คือ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การบริหารงานหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) การนิเทศ การศึกษา 5) ระบบประกันคุณภาพการศึกษา 6) ระบบ ทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์และ 7) การผลิตนวัตกรรม โครงการ งานวิจัยและผลงานทาง วิชาการ โดยมีวิธีการใช้งาน และประเมินรูปแบบ 6 ขั้นตอน คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีดำเนินการ 4) การ นำรูปแบบไปใช้ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ และ 6) การ ประเมินผลการใช้รูปแบบ ตามลำดับ

3. ผลการประเมินและตรวจสอบรูปแบบ การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัด สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จากการทดลองใช้ และ ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็น ประโยชน์ ของรูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีผลการประเมิน พบว่าความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็น ประโยชน์ของ รูปแบบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานผลการศึกษาคิด เห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการบริหารงาน วิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่า มีสภาพการดำเนินงานโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = -3.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีสภาพ การดำเนินงานในการบริหารงานวิชาการสูงสุด ได้แก่ ด้าน การบริหารงานหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ($\bar{x} = 3.39$) รองลงมา คือ ด้านการผลิตนวัตกรรม โครงการ งานวิจัย และผลงานทางวิชาการ ($\bar{x} = 3.33$) ด้านการจัดการเรียน การสอน ($\bar{x} = 3.32$) ด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 3.31$) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{x} = 3.28$) ด้านระบบ ทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์ ($\bar{x} = 3.25$) และด้านการพัฒนาคุณภาพสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา ($\bar{x} = 3.07$) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่างสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ยังไม่มี แนวทางปฏิบัติที่ดีจึงทำให้การบริหารวิชาการยังขาด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่มี ประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ อาชีวศึกษา มีองค์ประกอบของรูปแบบ 7 องค์ประกอบ คือ 1) การจัดการเรียนการสอน 2) การบริหารงานหลักสูตรและ การใช้หลักสูตร 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา 4) การนิเทศการศึกษา 5) ระบบประกัน คุณภาพการศึกษา 6) ระบบทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและ เทียบโอนประสบการณ์และ 7) การผลิตนวัตกรรม โครงการ งานวิจัยและผลงานทางวิชาการ โดยมีวิธีการใช้งาน และ ประเมินรูปแบบ 6 ขั้นตอน คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีดำเนินการ 4) การนำรูปแบบไปใช้ 5) เงื่อนไข ความสำเร็จ และ 6) การประเมินผลการใช้รูปแบบ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของสมาน อัครภูมิ (2550 : 83-84) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการ ประถมศึกษาระดับจังหวัดได้แยกองค์ประกอบของรูปแบบ ออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) องค์ประกอบของรูปแบบที่สร้างขึ้น หมายถึงส่วนประกอบที่เป็นตัวรูปแบบที่สร้างขึ้นนั้นมี อะไรบ้างทำงานอย่างไรมีความสัมพันธ์และทำงานร่วมกับ องค์ประกอบอื่นอย่างไรและ 2) องค์ประกอบของเอกสาร รูปแบบหมายถึงองค์ประกอบที่เป็นสาระหลักในการ นำเสนอรูปแบบที่สร้างขึ้นว่าควรจะนำเสนอเรื่องใดบ้างและ ได้วิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาต้นแบบได้ กำหนดกรอบในการวิเคราะห์รูปแบบออกเป็น 5 องค์ประกอบ คือ 1) บริบทของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ระบบและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวทางการประเมินผลรูปแบบและ 6) เงื่อนไขของรูปแบบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549 : 88) มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนารูปแบบ ดังนี้ 1) ศึกษา องค์ประกอบของรูปแบบ 2) สร้างรูปแบบโดยการจัดทำร่าง รูปแบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ รูปแบบปรับปรุงรูปแบบจัดทำคู่มือการดำเนินการตาม รูปแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือ 3) ทดลองใช้ 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของอภิชัย กรมเมือง (2552 : 135-152) พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย โรงเรียนขนาดเล็กเพื่อคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย 2) หลักการของรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย 3) รูปแบบ และระบบกลไกของรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย

4) ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการศึกษา 4 ด้านการดำเนินการ 5) กระบวนการดำเนินงานของเครือข่าย 6) เงื่อนไขความสำเร็จของรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย 7) แนวทางการวัดและประเมินผลความสำเร็จของรูปแบบการบริหารจัดการเครือข่าย

3. ผลการตรวจสอบและประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา มีผลประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีผลการประเมิน พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมากในทุกด้าน และผลการประเมินความชัดเจน ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีผลการประเมินพบว่า ความชัดเจน ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา มีกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติที่เหมาะสมชัดเจนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล โพธิ์กลิ่น (2549 : 143-155) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 องค์ประกอบ และ 33 องค์ประกอบย่อยที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้จากการนำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริงอยู่ในระดับมาก มีประโยชน์มากในการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาและมีความเหมาะสมมากในการนำไปปฏิบัติและสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร ดันตียมาศ (2550 : 1-284) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่ารูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล สังกัดกรุงเทพมหานครประกอบด้วยองค์ประกอบ ด้านการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม 8 องค์ประกอบซึ่งมีความเหมาะสมถูกต้องเป็นไปได้และสามารถนำไปเป็นประโยชน์ และสอดคล้องกับสิริมนต์ นฤมลศิริ (2557) พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1) พัฒนาการบริหารงานหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ 2) พัฒนาคุณภาพพระบบเครือข่ายการเรียนรู้ออนไลน์และเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) เพิ่ม

ประสิทธิภาพพระบบทดสอบมาตรฐานวิชาชีพและเทียบโอนประสบการณ์ 4) ปรับปรุงประสิทธิภาพงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 5) เพิ่มคุณภาพการพัฒนางานนิเทศการศึกษา 6) เร่งรัดพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ โดยมี 24 กลยุทธ์หลัก 56 กลยุทธ์ย่อย 174 มาตรการ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่ากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษามีความเหมาะสม และผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำไปใช้ดังต่อไปนี้

1. จากผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดคณะกรรมการอาชีวศึกษาเอกชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงถึงทั้งองค์ประกอบและกระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านวิชาการให้มีประสิทธิผลถึง 90 กว่าเปอร์เซ็นต์ ซึ่งแสดงถึงค่าความเชื่อมั่นของรูปแบบในการนำไปใช้งาน

2. การนำรูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สังกัดคณะกรรมการอาชีวศึกษาเอกชน ไปใช้งาน ควรคำนึงถึงการพัฒนางานด้านวิชาการอย่างต่อเนื่องและนำตัวชี้วัดที่ได้มาไว้วัดและประเมินค่าอย่างชัดเจน สิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ควรทำการแก้ไขโดยใช้วงจรของ DEMMING (P- D- C- A).

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาองค์ประกอบของการบริหารวิชาการในเชิงลึกในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของสถานศึกษา แนวทางการวัดผลและประเมินผลที่เน้นสมรรถนะของการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อให้เทคนิคการบริหารที่หลากหลายเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการมากขึ้น

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินการรูปแบบการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

3. ควรมีการวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอื่นๆ เพื่อที่จะได้รูปแบบที่แตกต่างและเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1. จิรพงษ์ ไชยยศ. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 7 เดือนตุลาคม.
2. จุฬาลักษณ์ อักษรณรงค์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตหนองหาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 จังหวัดอุดรธานี. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม.
3. บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. ฉบับพิมพ์ ครั้งที่ 7 แก้ไขเพิ่มเติม. สุวีริยาสาส์น.
4. วาโร เฟ็งสวัสดี. (2562). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มจังหวัดสนุก. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม ถึง เดือนธันวาคม.
5. ศิริพร ตันติยามาศ. (2550). รูปแบบการบริหารงานเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผล สังกัด กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

6. สมาน อัครภูมิ. (2550). การใช้การวิจัยพัฒนารูปแบบในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
7. สิริมนต์ นฤมลศิริ. (2557). พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เมษายน-มิถุนายน.
8. สุวิมล โพธิ์กลิ่น. (2549). การพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
9. อภิชัย กรมเมือง. (2552). รูปแบบเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก. วิทยานิพนธ์ ค.ด.: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
10. Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities Education and Psychological Measurement. November, 607-609.